

תל-אביב, י"ד באייר תשע"ו

22 במאי 2016

חוזר מס' ח-06-2500

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי

הנדון: ארגון מחדש של חוב בעייתי

(הוראות הדיווח לציבור)

1. במכתב הפיקוח על הבנקים מס' הס-252 / 118S1709 מיום 11.8.2011 (להלן – מכתבנו) נקבע, בין היתר, כי תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן – תאגיד בנקאי) יתאים את הטיפול החשבונאי לעדכון מספר 2011-02 לקודיפיקציה שפרסם ה-FASB בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי (להלן – העדכון). כמו כן, צוין במכתבנו כי הנוסח המעודכן של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה ישולב במועד מאוחר יותר בהוראות הדיווח לציבור.
2. ככלל, לפי הוראות הדיווח לציבור וכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, חוב אשר אורגן מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ימשיך להיות מסווג בסיווג זה עד לפירעון החוב. על פי הנחיות רשויות הפיקוח בארה"ב על הבנקים, החל מיום 30.9.14, בנקים בארה"ב רשאים להפסיק לסווג חוב בעייתי בארגון מחדש, כאשר בוצע לגבי חוב זה ארגון מחדש נוסף, ומתקיימים תנאים מסוימים (להלן – ארגון מחדש עוקב).
3. לאור האמור, נוצר צורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור. לאחר התייעצות בוועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל עם המפקח על הבנקים ובוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, אני מתקנת בזה את הוראות הדיווח לציבור, כמפורט להלן.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור

4. הוראות הדיווח לציבור יתוקנו, כמפורט בהוראה.
- דברי הסבר**
5. נוספו לסעיף 30א בהוראות הדיווח לציבור דרישות תיעוד בדבר זיהוי ארגון מחדש פוטנציאלי של חובות בעייתיים, וכן נוספו הנחיות לגבי הטיפול החשבונאי בארגון מחדש של חובות בעייתיים, כגון קריטריונים להענקת ויתור, שיעור הריבית לאחר ארגון מחדש, הערכה אם ארגון מחדש מביא לידי עיכוב זניח בתשלום, קביעה אם חייב נמצא בקשיים פיננסיים וביצוע ניתוח אשראי עבור חובות שאורגנו מחדש.
  6. נוספו הנחיות בדבר חובות שעוברים תהליך של ארגון מחדש עוקב, כמפורט בהוראה.
  7. נוסף גילוי על התנועה בחובות פגומים בדוח הדירקטוריון, שמציג את הסכומים שסווגו מסטטוס פגום לסטטוס שאינו פגום בשל תהליך ארגון מחדש עוקב.

8. נוסף נספח י"ז להוראות שמיועד לסייע לקבוע במצבים רגילים האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי.
9. התיקונים משלבים בהוראות את התיקונים שנקבעו בעדכון לנושא "Troubled Debt 310-40 Restructuring by Creditors" בקודיפיקציה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, וכן הנחיות רלוונטיות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב בנושא.

תחילה והוראות מעבר

10. בהתאם להוראות שנקבעו במכתבנו, התיקונים שנובעים מיישום מכתבנו מיושמים על ידי התאגידים הבנקאיים החל מיום 1.7.2011. שינויים מהותיים נוספים, אם קיימים, הנובעים כתוצאה משילוב הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, ייושמו על ארגונים מחדש שיבוצעו או יחודשו החל מיום 31.12.2016. ניתן לאמץ באימוץ מוקדם.
11. תאגיד בנקאי רשאי לבחור את אחת הדרכים הבאות ליישום ההנחיות בדבר ארגון מחדש עוקב:
  - 11.1. יישום מכאן ואילך.
  - 11.2. יישום ההנחיות לגבי חובות שטרם נפרעו ליום 31.12.2016, לגביהם היה תהליך של ארגון מחדש עוקב, וחובות אלה עמדו בתנאים הנדרשים בהנחיות במועד הארגון מחדש. התאגיד הבנקאי אינו נדרש לעדכן מספרי השוואה.
12. תאגיד בנקאי המתקשה ביישום הוראה זו יפנה למר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי, לקבלת הנחיות ספציפיות.

עדכון הקובץ

13. מצ"ב בנספח דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור.

בכבוד רב,

ד"ר חדוזה בר

המפקחת על הבנקים

14. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
* (4/15) [1] 620-9	(4/15) [1] 620-9
(5/16) [2] 620-10	(4/15) [1] 620-10
(5/16) [2] 621-1	(4/15) [1] 621-1
* (4/15) [1] 621-2	(4/15) [1] 621-2
* (4/15) [1] 621-3	(4/15) [1] 621-3
(5/16) [2] 621-4	(4/15) [1] 621-4
* (4/15) [1] 631-1	(4/15) [1] 631-1
(5/16) [2] 631-2	(4/15) [1] 631-2
(5/16) [2] 632-33	(4/15) [1] 632-33
(5/16) [1] 632-33.1-33.4	-----
* (4/15) [1] 632-34	(4/15) [1] 632-34
(5/16) [2] 632-40	(4/15) [1] 632-40
* (4/15) [1] 632-41	(4/15) [1] 632-41
(5/16) [3] 637-1	(6/15) [2] 637-1
* (6/15) [2] 637-2	(6/15) [2] 637-2
(5/16) [1] 637-225-226	-----
* (3/16) [2] 699-122	(3/16) [2] 699-122
(5/16) [2] 699-123	(3/16) [1] 699-123

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

ג. סקירת הסיכונים

13. הפרק על סקירת הסיכונים יכלול סקירה כמותית וניתוח של הסיכונים העיקריים שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם, וסקירה של אופן ניהולם. הפרק יכלול התייחסות לנושאים הבאים:

א. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

ב. סיכון אשראי

ג. סיכון שוק

ד. סיכון נזילות ומימון

ה. סיכון תפעולי

ו. סיכונים אחרים

להלן הרחבה נוספת לגבי ההתייחסות שיש לכלול לגבי כל נושא.

א. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

14. יש לתאר את הסיכונים העיקריים שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם ולכלול סקירה איכותית של אופן ניהולם. במסגרת זו יש לכלול בין היתר:

א. תיאור של הסיכונים, האיומים והחולשות וגורמי סיכון אחרים הנובעים מהסביבה הכללית והענף, תוך הדגשת הסיכונים הייחודיים לתאגיד הבנקאי, שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם (לרבות סיכון אשראי; סיכון שוק – ריבית, שער חליפין, מניות; סיכון נזילות; סיכון מימון; סיכון תפעולי; סיכון סביבתי). בהצגת סיכונים כלליים אשר מטיבם חלים על כל תאגיד יש להסביר באופן ברור את השפעתם המיוחדת על התאגיד הבנקאי.

ב. תיאור של התיאבון לסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים, לרבות התייחסות לשימוש במבחני קיצון במסגרת ניהול הסיכונים ובמסגרת תכנון ההון.

ג. תיכלל הפניה למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי (פרק 651).

ב. סיכון אשראי

15. במסגרת ההתייחסות לנושא זה יש לתאר את סיכוני האשראי שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם ולכלול סקירה איכותית של אופן ניהולם. במסגרת זו יש לכלול בין היתר:

א. סקירה של הסיכון ושל אופן ניהולו.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי –

(1) יש לפרט ולנתח את יתרות סיכון האשראי הבעייתי והנכסים שאינם מבצעים, לפי מתכונת הלוח בנספח 3.

לעניין זה: "נכסים שאינם מבצעים" – חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית ונכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו.

(2) יש לפרט התאמה בין יתרות הפתיחה לבין יתרות הסגירה של חובות פגומים במהלך השנה, לפי מתכונת הלוח בנספח 3.א. ולנתח את השינויים תוך התייחסות לשינויים בהפרשה להפסדי

נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה

<u>עמוד</u>	<u>נספח</u>
	נספחים לפרק א'
621-2	1. נספח מס' 1 - דוח רווח והפסד מאוחד לחמש השנים האחרונות ;
621-3	2. נספח מס' 2 - מאזן מאוחד לסוף חמש השנים האחרונות ;
	נספחים לפרק ג'
621-4	3. נספח מס' 3 – סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים ;
621-4	4. נספח מס' 3.א – תנועה בחובות פגומים
621-5	5. נספח מס' 4 - סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד ;
621-10	6. נספח מס' 5 - חשיפות למדינות זרות ;
621-18	7. נספח מס' 6 - חשיפות למוסדות פיננסיים זרים ;
	8. נספח מס' 7 - דוגמאות למאפיינים של הלוואות לדיור
621-20	החושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון אשראי גבוה יותר ;
621-21	9. נספח מס' 8 - סיכון ריבית – מידע כמותי המבוסס על ניתוח רגישות ;
	10. נספח מס' 9 - סיכון ריבית – מידע כמותי נוסף על חשיפת התאגיד
621-25	הבנקאי לשינויים בשיעורי הריבית ;
621-39	11. נספח מס' 10 - טבלת גורמי סיכון.
	נספחים לפרק ד'
621-40	12. נספח מס' 11 – מדיניות חשבונאית קריטית - גילוי על תהליך השווי ההוגן

נספחים לפרק ג'

נספח 3 – סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

סכומים מדווחים, במיליוני ₪

על בסיס מאוחד

יתרה ליום 31.12.20X-1			יתרה ליום 31.12.20X0			
סיכון אשראי			סיכון אשראי			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
0	0	0	0	0	0	1. סיכון אשראי בעייתי¹:
0	0	0	0	0	0	סיכון אשראי פגום
0	0	0	0	0	0	סיכון אשראי נחות
0	0	0	0	0	0	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ²
0	0	0	0	0	0	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
-	-	0	-	-	0	* מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ²
2. נכסים שאינם מבצעים:						
-	-	0	-	-	0	חובות פגומים ³
-	-	0	-	-	0	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
-	-	0	-	-	0	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

נספח 3 א - תנועה בחובות פגומים

המאוחד		
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		
31.12.20X-1	31.12.20X0	
0	0	יתרת חובות פגומים לתחילת שנה
0	0	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה
0	0	חובות שחזרו לסיווג שאינם פגום*
0	0	* מזה: בשל ארגון מחדש עוקב
0	0	מחיקות חשבונאיות
0	0	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
0	0	נכסים שנתפסו
0	0	אחר (פרט אם מהותי)
0	0	יתרת חובות פגומים לסוף השנה

¹ סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

² לרבות בגין הלוואות לדויר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדויר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

³ [אם יתרת החובות הפגומים שצוברים הכנסות ריבית היא מהותית, במקום שורה זו יבוא "חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית".]

הערות: סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים;

4. בכל צורה שבה התאגיד הבנקאי מעניק לחייב ויתור בארגון מחדש של חוב בעייתי, המטרה של התאגיד הבנקאי הינה להפיק את המירב ממצב קשה. כלומר, התאגיד הבנקאי צופה שהענקת הויתור תאפשר לו לקבל מהחייב יותר מזומן או שווי אחר גבוה יותר, או תגדיל את ההסתברות לגבייה, לעומת מצב שבו הוא לא היה מעניק את הויתור.

5. לענין זה, ארגון מחדש של חוב אינו בהכרח ארגון מחדש של חוב בעייתי, גם אם החייב נקלע לקשיים פיננסיים מסוימים. לדוגמא, ארגון מחדש של חוב לא יחשב לארגון מחדש של חוב בעייתי אם:

- (1) השווי ההוגן של מזומן, נכסים אחרים או זכות בהון העצמי שקיבל תאגיד בנקאי מחייב כפרעון מלא של החוב שווה לפחות ליתרת החוב הרשומה בספרי התאגיד הבנקאי.
- (2) התאגיד הבנקאי מקטין את שיעור הריבית האפקטיבי של החוב בעיקר כדי לשקף ירידה בשיעורי הריבית בשוק באופן כללי או ירידה ברמת הסיכון, כדי לשמור על קשר עם חייב אשר יכול בקלות לגייס כספים ממקורות אחרים בשיעור הריבית הנוכחי בשוק.
- (3) במקום חובו הקיים, החייב מנפיק מכשיר חוב סחיר חדש הנושא שיעור ריבית אפקטיבי, המבוסס על מחיר השוק של החוב, שהינו זהה או קרוב לשיעורי ריבית נוכחיים בשוק של חובות עם מועדי פרעון ושיעורי ריבית נקובים דומים שהונפקו על ידי חייבים שאינם בעייתיים.

ככלל, חייב שיכול לגייס מזומן, ממקורות אחרים שאינם המלווה הנוכחי, בשיעורי ריבית זהים או קרובים לשיעורי הריבית שנקבעים בשוק לחובות שאינם בעייתיים, אינו מעורב בארגון מחדש של חוב בעייתי. בארגון מחדש של חוב בעייתי, החייב יכול לגייס מזומן ממקורות אחרים, שאינם המלווה הנוכחי המעורב בארגון מחדש של החוב הבעייתי, אם בכלל, רק בשיעורי ריבית אפקטיביים (המבוססים על מחירי שוק) גבוהים עד כדי כך שאינו יכול להרשות לעצמו לשלם אותם.

6. ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו כולל שינויים בהסכמי חכירה או בהסכמים שקשורים ליחסי עובד מעביד (כגון, תוכניות פנסיה וחוזי תיגמול נדחים). בנוסף, ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו כולל דחיה של תאגידים בנקאיים של נקיטת צעדים משפטיים כדי לגבות סכומי קרן וריבית בפיגור, אלא אם היא נובעת מהסכם לארגון מחדש בין התאגיד הבנקאי לבין החייב.

7. להנחיות נוספות, ראה סעיף 30א.

אינדיקציה לאיכות אשראי ("Credit Quality Indicator")

מידע סטטיסטי על איכות האשראי של החובות;

"אשראי" - כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981 (להלן - חוק הבנקאות), למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבות על חשבון לקוח;

"בנק" - תאגיד בנקאי, בנק מרכזי וכן בנק מסחרי בחו"ל המקבל פיקדונות עו"ש מהציבור;

ע"י, או נמצא תחת שליטה¹ משותפת עם החייב המקורי יטופל בהתאם לאמור בסעיף 1 לעיל. סעיף זה יחול גם על ארגון מחדש שבו החייב החליפי או הנוסף והחייב המקורי קשורים לאחר הארגון מחדש ביחסי סוכנות, נאמנות או יחסים אחרים שבמהותם מייעדים מקורות או זרמי מקורות מסוימים של החייב המקורי לתאגיד הבנקאי, גם אם התשלומים לתאגיד הבנקאי מבוצעים על ידי החייב החליפי או הנוסף. לעומת זאת, ארגון מחדש בו, לאחר הארגון מחדש, לחייב החליפי או הנוסף אין יחסים כלשהם מהסוגים המתוארים לעיל עם החייב המקורי, יטופל כקבלת חוב "חדש" לפרעון מלא או חלקי של החוב של החייב המקורי, בהתאם לסעיף 330ב.. החוב ה"חדש" ירשם לפי שוויו ההוגן.

5. עמלות שהתקבלו במסגרת שינוי של תנאים בארגון מחדש של חוב בעייתי יופחתו מהיתרה הרשומה של החוב. עלויות משפטיות ועלויות ישירות אחרות שנגרמו לתאגיד הבנקאי כדי שהוא יוכל לבצע ארגון מחדש של חוב בעייתי יכללו כהוצאה במועד שבו הן נגרמו.

קביעה אם תאגיד בנקאי העניק ויתור

6. תאגיד בנקאי העניק ויתור כאשר, כתוצאה מהארגון מחדש, הוא אינו צופה לגבות את כל הסכומים המגיעים לו, לרבות הריבית שנצברה בשיעור הריבית החוזי המקורי. במקרה זה, ואם תשלום הקרן במועד הפדיון המקורי מותנה בעיקר בערך הביטחון, התאגיד הבנקאי יביא בחשבון את הערך השוטף של ביטחון זה בקביעה אם הקרן תשולם.

7. תאגיד בנקאי עשוי לארגן מחדש חוב בתמורה לביטחונות או לערבויות נוספים מהחייב. במקרה זה, תאגיד בנקאי העניק ויתור כאשר המהות והסכום של הביטחונות או הערבויות הנוספים האלה שהתקבלו כחלק מארגון מחדש אינם מהווים פיצוי הולם עבור תנאים אחרים של הארגון מחדש. אם, במסגרת ארגון מחדש, התקבלו ערבויות נוספות, על תאגיד בנקאי להעריך גם את יכולתו של הערב וגם את המוכנות שלו לשלם את החוב.

8. כאשר לחייב אין גישה, בדרך אחרת, למזומן בשיעור ריבית השוק עבור חוב בעל מאפייני סיכון דומים לחוב שבארגון מחדש, הארגון מחדש ייחשב כארגון מחדש בשיעור ריבית נמוך מריבית השוק, והדבר עשוי להצביע על כך שהתאגיד הבנקאי העניק ויתור. במקרה זה, התאגיד הבנקאי יביא בחשבון את כל ההיבטים של הארגון מחדש על מנת לקבוע אם הוא העניק ויתור.

9. גידול זמני או קבוע בשיעור הריבית החוזי, כתוצאה מארגון מחדש, אינו מונע מהארגון מחדש מלהיחשב כויתור, מאחר ששיעור הריבית החוזי החדש של החוב הבעייתי בארגון מחדש עדיין עשוי להיות נמוך משיעורי הריבית בשוק עבור חוב חדש עם מאפייני סיכון דומים. במקרה זה, תאגיד בנקאי יביא בחשבון את כל ההיבטים של הארגון מחדש על מנת לקבוע אם הוא העניק ויתור.

¹ שליטה – כמשמעותה בתקני חשבונאות, בהנחיות ובפרסומים המקצועיים שאומצו בסעיף 9 בהוראות הדיווח לציבור.

10. שיעור הריבית החוזי המחייב את הלווה לאחר ארגון מחדש עשוי להיות גבוה או שווה לשיעורי ריבית הזמינים בשוק עבור סוגים דומים של חובות ללווים לא בעייתיים בעת הארגון מחדש. שיעור ריבית על חוב שתנאיו שונו, שגבוה או שווה לאלו הזמינים בשוק עבור חובות דומים ללווים לא בעייתיים, אינו מונע לכשעצמו משינוי בתנאי חוב להיות מסווג כארגון מחדש של חוב בעייתי. במקום זאת, כאשר מעריכים שינוי בתנאי חוב ללווה הנמצא בקשיים פיננסיים, יש לבצע ניתוח של כל העובדות והנסיבות על מנת לקבוע אם התאגיד הבנקאי העניק ויתור ללווה ביחס לשיעור הריבית בשוק או ביצע סוג אחר של ויתור שעלול לגרום לסיווג החוב כארגון מחדש של חוב בעייתי (לדוגמא, תנאים החורגים ממדיניות התאגיד הבנקאי להעמדת חובות חדשים או החורגים מנוהגים המקובלים בשוק).

11. באופן כללי, חוב שאורגן מחדש נושא את שיעור הריבית השוטף בשוק, אם הסכם הארגון מחדש קובע שיעור ריבית גדול או שווה לשיעור הריבית שהתאגיד הבנקאי היה מוכן לקבל בעת הארגון מחדש עבור חוב חדש בסיכון דומה. חוב שאורגן מחדש לא יחשב כחוב שנושא את שיעור הריבית בשוק רק משום ששיעור הריבית שחויב בהסכם הארגון מחדש לא הופחת. בנוסף, כאשר שינוי מביא לגידול (זמני או קבוע) בשיעור הריבית החוזי, לא ניתן להניח כי שיעור הריבית המוגדל יחשב כשיעור ריבית הגדול או שווה לשוק. לכן, בקביעה אם חוב שונה כך שהוא נושא את שיעור הריבית בשוק, תאגיד בנקאי צריך לנתח את המצב הפיננסי הקיים של הלווה, ולהשוות את שיעור הריבית על החוב ששונה לשיעורי הריבית שהתאגיד הבנקאי יחייב לקוחות עם מאפיינים פיננסיים דומים עבור סוגים דומים של חובות. קביעה זו דורשת הפעלת שיקול דעת, וצריכה לכלול ניתוח של היסטוריית האשראי ודירוגי האשראי, יחסי LTV או הגנת ביטחונות אחרת, יכולת הלווה לייצר תזרים מזומנים מספיק על מנת לעמוד בתנאי הפירעון, וגורמים אחרים שמובאים בחשבון בדרך כלל כאשר מבצעים חיתום ומתמחרים חובות חדשים.

12. אם תאגיד בנקאי אינו מבצע הליך חיתום נוסף כאמור כאשר הוא מחדש חוב נחות, או שאין שינוי בתמחור החוב או שהתמחור לא הותאם כך שהוא יהיה מתאים לסיכון לפני החידוש, או שהלווה אינו מספק אמצעים נוספים בכדי לפצות על הגידול בסיכון הנובע מהקשיים הפיננסיים של הלווה, קיימת חזקה שהחידוש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי.

13. אם, לאחר חיתום נוסף כאמור, תאגיד בנקאי משנה את התנאים של חוב נחות, ונוקט אמצעים נוספים בעת החידוש בכדי לצמצם את הסיכון הקשור לחוב (כגון ביטחון נוסף, ערבים חדשים בעלי יכולת ונכונות לשלם את יתרת החוב או מצמצמי סיכון נוספים) או מתאים את התמחור בכדי לפצות על הסיכון הנוסף, ייתכן כי החידוש לא יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי. יש להשלים ניתוח של כל העובדות והנסיבות הקשורות בחוב בכדי לקבוע אם החידוש או ההארכה מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי.

14. הערכה אם ארגון מחדש מביא לידי עיכוב זניח (insignificant) בתשלום :

א. ארגון מחדש המביא רק לעיכוב זניח בתשלום אינו ויתור. הגורמים הבאים, כאשר הם מובאים בחשבון ביחד, עשויים להצביע על כך שארגון מחדש מביא לעיכוב זניח בתשלום:

(1) סכום התשלומים שאורגנו מחדש כך שחל בהם עיכוב זניח ביחס לקרן שלא שולמה (unpaid principal) או לערך הביטחון של החוב, ויביא לחוסר זניח בסכום החוזי שהגיע מועד פרעונו.

(2) העיכוב בעיתוי התשלום שאורגן מחדש ביחס לכל אחד מהבאים (any one) זניח:

2.1.א.14. תדירות הסכומים לתשלום של החוב

2.2.א.14. התקופה החוזית המקורית לפדיון של החוב

2.3.א.14. משך החיים המקורי הצפוי של החוב

ב. אם החוב אורגן מחדש בעבר, תאגיד בנקאי יביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים מחדש שבוצעו בעבר בקביעה אם עיכוב בתשלום, הנובע מהארגון מחדש האחרון, זניח.

ג. ככלל, ארגון מחדש המביא לעיכוב בתשלום של 90 ימים או יותר לעומת החוזה ייחשב ארגון מחדש המביא לעיכוב בתשלום שאינו זניח.

קביעה אם חייב נמצא בקשיים פיננסיים

15. בהערכה אם חוב אורגן מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, תאגיד בנקאי חייב לקבוע אם החייב נמצא בקשיים פיננסיים. על מנת לקבוע זאת, תאגיד בנקאי יביא בחשבון את האינדיקטורים הבאים:

א. החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, תאגיד בנקאי יעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, תאגיד בנקאי עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.

ב. החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.

ג. קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.

ד. לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (dilisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.

ה. על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, התאגיד הבנקאי צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על

מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן וריבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.

ו. ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.

רשימת האינדיקטורים שלעיל אינה מיועדת לכלול את כל האינדיקטורים לקשיים פיננסיים של חייב.

16. קיימת חזקה שאינה ניתנת לסתירה בנקל (strong presumption) שלוה נמצא בקשיים פיננסיים אם חוב שלו מסווג כנחות, מאחר, שעל פי ההגדרה, חובות אלה הם בעלי חולשות מוגדרות היטב. נדרש תיעוד מקיף (robust) עבור חידושים, הארכות או שינויים של חובות של לווים כאמור שהוחלט כי אינם ארגון מחדש של חוב בעייתי.

הנחיות נוספות

17. כאשר חוב, שלא נחשב בעבר כחוב פגום באופן פרטני, מאורגן מחדש ונקבע כי הוא עומד בהגדרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, ללא מחיקה חשבונאית חלקית, בדרך כלל אין זה נאות להקטין את אומדן ההפרשה להפסדי אשראי במועד הארגון מחדש כתוצאה מהשינוי בשיטת מדידת ירידת הערך ממדידה על בסיס קבוצתי למדידה על בסיס פרטני.

ארגון מחדש עוקב של חוב בעייתי שאורגן מחדש

18. ככלל, בהתאם לסעיף 10.ג.ב.10 ולסעיף 29א. חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שהוא ישולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (להלן - ארגון מחדש עוקב), התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים :

א. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.

ב. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.

19. על מנת לעמוד בשני התנאים כאמור, בין היתר, נדרש שהסכם הארגון מחדש העוקב יהיה בתנאי שוק, לרבות: (1) שיעור ריבית חוזי שאינו נמוך משיעור הריבית בהלוואות חדשות עם מאפייני סיכון אשראי דומים, וכן (2) תנאים אחרים בחוזה, שאינם פחות מיטיבים עם התאגיד הבנקאי לעומת התנאים שהתאגיד הבנקאי היה מציע בהלוואות חדשות כאמור עם מאפייני סיכון אשראי דומים.

20. לצורך קביעה האם הוענק ויתור, יש לפעול בהתאם לסעיפים קטנים 6-14 לעיל, בשינויים המחויבים. לעניין זה מובהר כי אם התאגיד הבנקאי ויתר לחייב על קרן, על בסיס מצטבר במועד מתן ההלוואה המקורי, התאגיד הבנקאי מחויב להמשיך ולסווג את החוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי.

בהקשר זה, "ויתור על קרן" – שחרור החייב ממחויבותו המשפטית להחזיר חלק או את מלוא הסכום של הקרן.

- לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, יש לפעול בהתאם לסעיפים קטנים 15-16 לעיל. במסגרת זו ההערכה של התאגיד הבנקאי של המצב הכספי של החייב ושל הסיכויים שהחייב ישלם בהתאם להסכם הארגון מחדש, צריכה להיות מבוססת על בדיקת אשראי עדכנית ומתועדת היטב שבוצעה במועד הארגון מחדש העוקב.
21. אם תאגיד בנקאי בוחר שלא להתייחס יותר לחוב כאמור כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, התאגיד הבנקאי לא יסווג את החוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, הפרשה להפסדי אשראי בגין החוב תחושב באופן קבוצתי, ויתרת החוב הרשומה לא תשתנה בעת ארגון החוב העוקב (למעט אם התקבל או שולם מזומן).
22. אם בהתאם להנחיות אלה, החוב אינו נחשב יותר כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, אך לאחר מכן החוב שוב עובר ארגון מחדש של חוב בעייתי או שהחוב נבדק פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת ערך, יש לערוך הפרשה פרטנית להפסדי אשראי בהתאם להוראות הדיווח לציבור וכן, אם רלבנטי, לסווג את החוב מחדש כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי.

5. יש לשקול האם נדרש לתת גילוי למגזר אשראי נוסף, או לקבוצת חובות נוספת, כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור ובהתאם לדרישות סעיף 10-310.
6. במסגרת הגילוי הכמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי, תאגיד בנקאי יתן לפחות גילוי על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף יכלול גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיוור, כמפורט במתכונת הביאור. יש לשקול האם נדרש לתת גילוי לאינדיקציה נוספת לאיכות אשראי, כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור ובהתאם לדרישות סעיף 10-310.
7. הגילוי ינתן בהתאם למתכונת הביאור על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי. יש לשקול האם נדרש לתת גילוי נוסף מעבר לדרישות המפורטות לעיל, כדי לעמוד בדרישות סעיף 10-310.
8. לא נדרש לכלול את הגילוי הנדרש בסעיפים 1.ג.30, 2.ג.30, 3.ג.30 ו- 10.ג.30 לגבי חובות שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעות שינויים בתנאי החוב, בשנים לאחר השנה בה בוצע הארגון מחדש, אם מתקיימים שני התנאים להלן:
- (1) הסכם הארגון מחדש נוקב בשיעור ריבית השווה או גדול מהשיעור שהתאגיד הבנקאי היה מוכן לקבל בזמן הארגון מחדש בגין חוב חדש עם סיכון דומה;
- (2) החוב אינו פגום ואינו בפיגור ביחס לתנאים הנקובים בהסכם הארגון מחדש.
- אם תאגיד בנקאי בוחר שלא לתת את הגילוי הנדרש בסעיפים האמורים לגבי חובות שעונים לתנאים 1 ו-2) לעיל, עליו ליישם את בחירתו בעקביות, תוך הוספת הערה מתאימה בביאור.
9. תאגיד בנקאי יפנה למנהל יחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית, כאשר הוא סבור שגילוי שנדרש לפי הוראות הדיווח לציבור חושף פרטים על לווה.
- 430. אשראי לציבור לפי גודל אשראי של לווה**
- א. בביאור יינתן לוח על יתרות האשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני (לפני ניכוי הפרשה (הפסדי אשראי) שימויינו לפי קבוצות גודל כמפורט בביאור 31.ג.
- ב. יש לציין את תקרת האשראי של המדרגה העליונה הרלוונטית לתאגיד הבנקאי אם היא נמוכה מתקרת האשראי במדרגה העליונה במתכונת של דוגמת ביאור זה.
- ג. בנתונים על בסיס מאוחד ייקבע סיווג המדרגות בהתאם לסך כל יתרות האשראי שקיבל לווה גדול מכל החברות שדוחותיהן אוחדו ("איחוד ספציפי").
- בנק העומד בראש קבוצה בנקאית הכוללת חברות בת שהן בנקים למשכנתאות, בנקים למימון השקעות או בנקים מחוץ לישראל, יערוך את המיון בלוח זה בשיטת איחוד ספציפי לפחות לגבי אותם לווים שיתרת האשראי שלהם עולה על 8,000 אלפי ש"ח או המופיעים באחת מחמש המדרגות העליונות לפי הנמוך שבהם הן בתאגיד הבנקאי והן בחברות הבת.

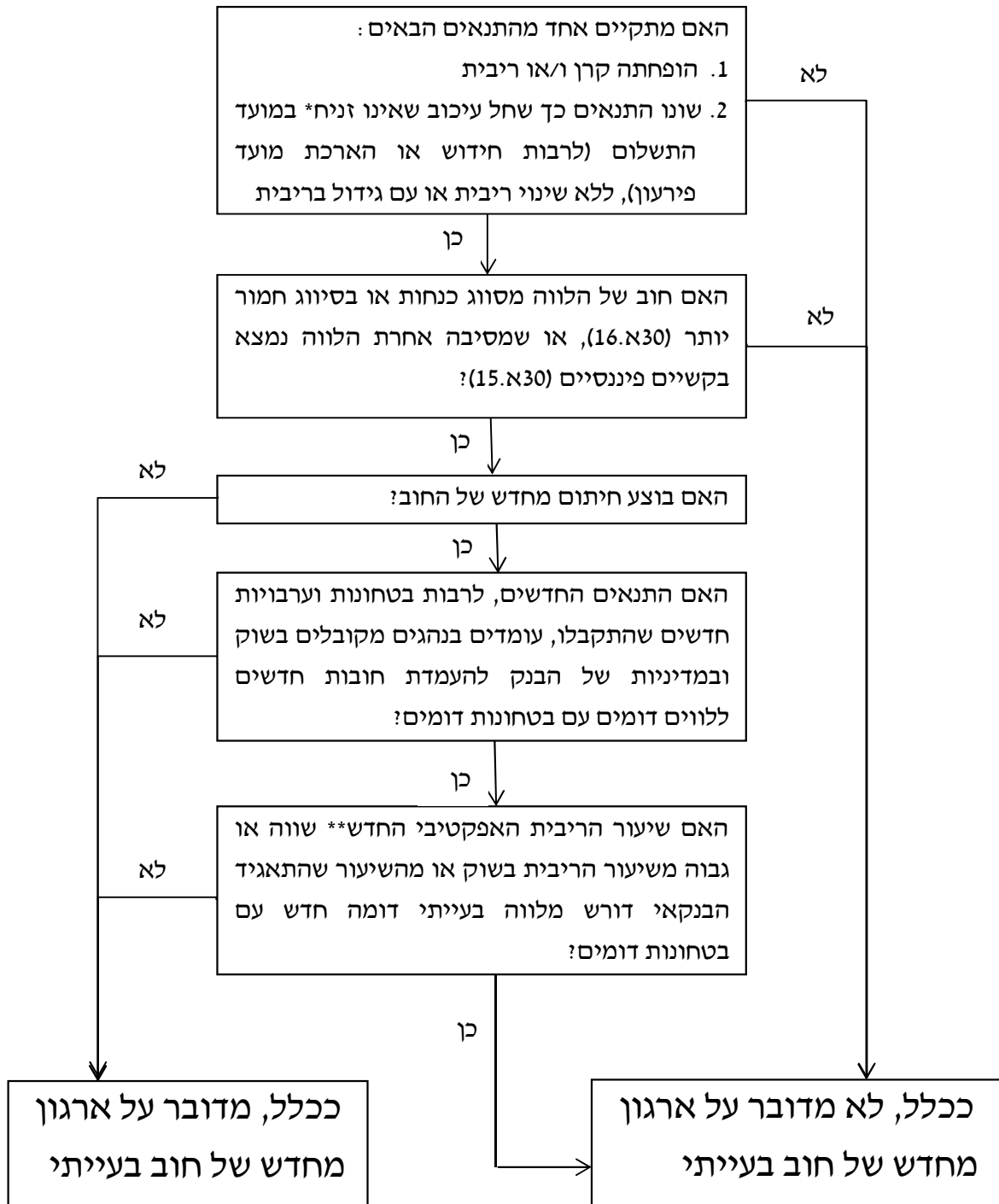
הוראות הדיווח לציבור - דוח כספי שנתי – נספחים

<u>עמוד</u>	<u>נספח</u>
	א' – טיפול חשבונאי בעסקאות השאלת ניירות ערך המנוהלות כאשראי (סעיף 21)
637-2	ב'ד' – בוטל
637-3	ה' - חישוב שנות פרעון של איגרות חוב ושיעורי ההוצאה עליהן ו' – בוטל
637-8	ז' – ביאור 4 – עמלות
637-9	ח' – מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים (חלק א'1)
637-16	ט' – דוגמאות לאופן היישום של ההוראות בדבר מכשירים נגזרים
637-91	י' – תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי ודרישות תיעוד (סעי' 29-30) י"א – שאלות ותשובות ודוגמאות ליישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון
637-108	אשראי וההפרשה להפסדי אשראי (סעי' 29-30)
	י"ב – הנחיות לגילוי ולחישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיוור (סעי' 29-30)
637-129	י"ג – הדגמת אופן החישוב של משך חיים ממוצע אפקטיבי ומתוקנן (נספח 9 לדוח הדירקטוריון וההנהלה)
637-138	י"ד – מדידות שווי הוגן (סעיף 19)
637-140	ט"ו – ישויות בעלות זכויות משתנות (סעיף 22)
637-172	ט"ז – ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות ערך (סעיף 26א)
637-207	י"ז – הטבות לעובדים – חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 41)
637-213	י"ח – בעלי עניין וצדדים קשורים- טבלה (סעיף 80(ד))
637-222	י"ט – ארגון מחדש של חוב בעייתי – תרשים זרימה

נספח י"ט – קביעה אם שינוי בתנאי חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי

תרשים הזרימה שלהלן מיועד לסייע לקבוע אם שינוי בתנאים של חוב, שבמועד העמדתו לראשונה היה חוב לא בעייתי, הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי. תרשים הזרימה מראה את המצב השכיח יותר שבו תאגיד בנקאי יהיה סבור כי אם מתקיימות החזקות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור מדובר על ארגון מחדש של חוב בעייתי. לצורך פשטות התרשים אינו מתייחס למצבים שבהם תאגיד בנקאי יהיה סבור כי למרות שמתקיימות החזקות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, לא ראוי לסווג את החוב כארגון מחדש של חוב בעייתי. התרשים אינו כולל התייחסות לכל המצבים האפשריים, אינו מתייחס לטיפול החשבונאי הנדרש במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי, ואינו מתייחס למצבים שבהם מתקבלים נכסים כפרעון של חוב. בכל מקרה של הבדל בין תרשים הזרימה לבין הוראות הדיווח לציבור, יש לפעול לפי הוראות הדיווח לציבור.

קביעה אם ארגון מחדש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי

* עיכוב שאינו זניח – ראה סעיף 14.א.30 להוראות הדיווח לציבור

** שיעור הריבית האפקטיבי החדש – השיעור שמנכה את תזרים המזומנים הצפוי מהחוב לפי התנאים החדשים ליתרת החוב החוזית של החוב לפני הארגון מחדש

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2497 מיום 21/03/2016 ("דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב") – המשך

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(3/16) [2] 631-42	(4/15) [1] 631-42
(3/16) [2] 631-43-44	(4/15) [1] 631-43-44
*(2/16) [3] 699-121	(2/16) [3] 699-121
(3/16) [2] 699-122	(2/16) [1] 699-122
(3/16) [1] 699-123	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2500 מיום 22/05/2016 ("ארגון מחדש של חוב בעייתי")

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
*(4/15) [1] 620-9	(4/15) [1] 620-9
(5/16) [2] 620-10	(4/15) [1] 620-10
(5/16) [2] 621-1	(4/15) [1] 621-1
* (4/15) [1] 621-2	(4/15) [1] 621-2
*(4/15) [1] 621-3	(4/15) [1] 621-3
(5/16) [2] 621-4	(4/15) [1] 621-4
* (4/15) [1] 631-1	(4/15) [1] 631-1
(5/16) [2] 631-2	(4/15) [1] 631-2
(5/16) [2] 632-33	(4/15) [1] 632-33
(5/16) [1] 632-33.1-33.4	-----
*(4/15) [1] 632-34	(4/15) [1] 632-34
(5/16) [2] 632-40	(4/15) [1] 632-40
*(4/15) [1] 632-41	(4/15) [1] 632-41
(5/16) [3] 637-1	(6/15) [2] 637-1
*(6/15) [2] 637-2	(6/15) [2] 637-2
(5/16) [1] 637-225-226	-----
*(3/16) [2] 699-122	(3/16) [2] 699-122
(5/16) [2] 699-123	(3/16) [1] 699-123

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.